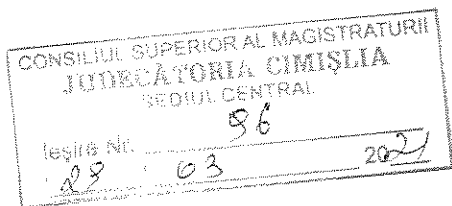

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria CIMIȘLIA
sediul Central
MD-4101, or. Cimișlia ,str.C. Stamati .1
Стамати,1
tel. 0241-2-10-90, fax. 0241-2-23-64
e-mail jcm@justice.md
Nr. _____ din _____ 2021

Высший Совет Magistratury
Суд Чимишлия
Центральный офис
MD-4101, г. Чимишлия, ул.К.
тел. 0241-1-10-90, факс 0241-2-23-64
e-mail jcm@justice.md

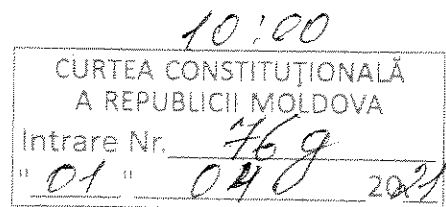
Curtea Constituțională a R.Moldova,
mun.
Chișinău,
str. Alexandru Lăpușneanu,
nr.28

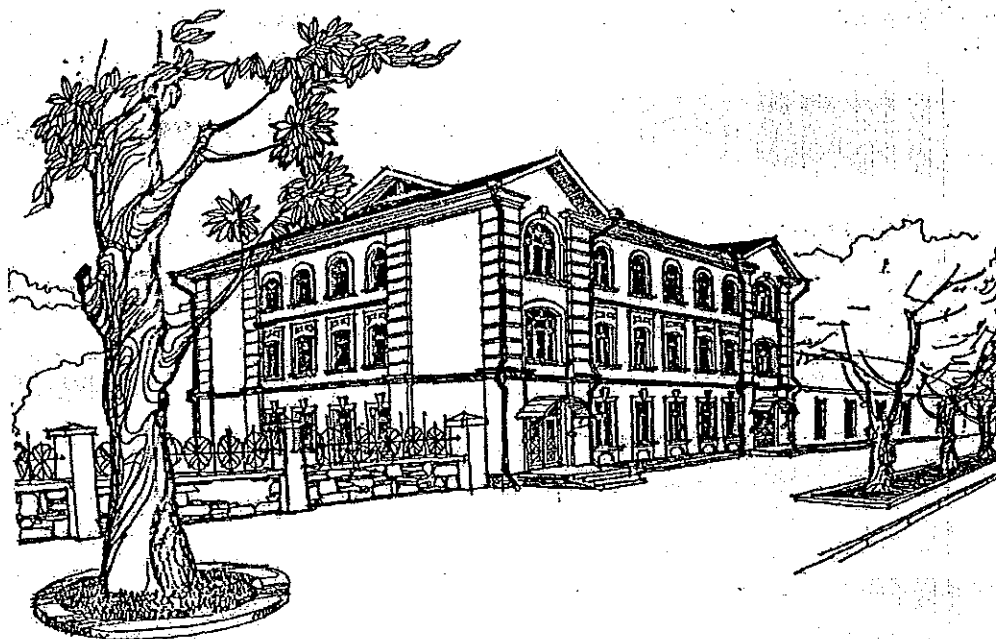
În conformitate cu prevederile art. art.135 alin.(1) lit.(a), al Constituției R. Moldova, art.4 alin.(1) lit.(a, g) din Legea cu nr.317 din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituțională, art.7, 341-342 Cod procedură penală , Judecătoria Cimișlia, Vă expediază Cererea de Ridicarea excepției de Neconstituționalitate în cauza penală de învinuirea lui Munteanu Victor, Munteanu Adrian, Munteanu Alexandru și Buimistru Deonisie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(3) Cod Penal al Republicii Moldova.

Anexă: extras din dosarul 1-162/17 pe 69 file

Vicepreședintele
Judecătoriei Cimișlia
Ex.E.Oboroceanu Tel.0241-2-23-64

S.Aramă

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușeanu, nr. 28,

Chișinău MD 2004

Republica Moldova

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

depusă prin intermediul Judecătoriei Cimișlia (sediul Central)

str. C. Stamati, nr. 1,

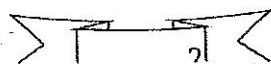
or. Cimișlia

Republica Moldova

e-mail: jcm@justice.md

I. AUTORUL EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

Adrian MUNTEANU

133
46

II. INFORMAȚII PERTINENTE DESPRE CAZUL DEDUS JUDECĂȚII INSTANȚEIDE DREPT COMUN

Pe rolul Judecătorei Cimișlia (sediul Central) se află spre examinare cauza penală de învinuire a lui Adrian MUNTEANU și încă a trei persoane (Alexandru MUNTEANU, Victor MUNTEANU și Dionisie BUIMISTRU) de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) din Codul penal al Republicii Moldova, aspectele ce țin de acuzarea persoanelor menționate vor fi expuse în continuare.

„La 16.01.2017, aproximativ la orele 20⁰⁰ min., Munteanu Victor Sergiu, împreună cu fii săi, Munteanu Alexandru Victor Munteanu și Munteanu Adrian, precum și cu Buimistru Dionisie Vitalie, deplasându-se cu automobilul de model „Cheroleet Aveo”, cu numerele de înmatriculare HN BC 538 pînă în preajma ogrăzii blocului locativ din or. Hâncești, str. Chișinăului, nr. 12, adică într-un loc public, după ce au coborît din automobil, manifestînd o lipsă evidentă de respect față de societate, încălcînd grosolan ordinea publică, printr-o deosebită obrăznicie, profitînd de un pretext neînsemnat pentru a se răfui cu victima, atentînd la ambianța liniștită de convețuire în societate, integritatea corporală și sănătatea persoanei, cu scopul de ași manifesta bravura și forța grosolană, într-un mod grobian l-au acostat pe Dobroveț Ion Valeriu, care se afla în curtea blocului sus-numit în care își are domiciliul și, fără nicio justificare, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii, picioarele și o rangă metalică și alte obiecte neidentificate, special adaptate cauzării de vătămări corporale, peste față și alte părți ale corpului. Ulterior, Munteanu Victor Sergiu, împreună cu fii săi, Munteanu Alexandru Victor Munteanu și Munteanu Adrian, precum și cu Buimistru Dionisie Vitalie, a aplicat lovituri cu pumnii și picioarele lui Dobroveț Valeriu Pantelei și Maimescu Oleg Grigore, care, fiind prezenți la fața locului, au intervenit în apărarea lui Dobroveț Ion Valeriu prin vociferarea unor cereri de încetare a acțiunilor violente. Necătfînd la aceasta, Munteanu Victor Sergiu, împreună cu fii săi, Munteanu Alexandru Victor Munteanu și Munteanu Adrian, precum și cu Buimistru Dionisie Vitalie nu s-au conformat îndemnurilor de a înceta acțiunile violente, după care Munteanu Victor Sergiu l-a amenințat pe Dobroveț Ion Valeriu cu moartea, îndreptînd spre el revolverul cu nr. 019949 de model „ME 38 Compact”, de calibrul 9 mm., care reprezintă o armă de foc neletală, cu țeavă lisă, aflată în posesie legală, după care a efectuat o tragere în direcția gîtului lui Dobroveț Ion Valeriu, rănindu-l ușor. Din cauza faptului că Dobroveț Ion Valeriu sîngera puternic, Munteanu Victor Sergiu, împreună cu fii săi, Munteanu Alexandru Victor Munteanu și Munteanu Adrian, precum și cu Buimistru Dionisie Vitalie, s-au panicat și au fugit de la fața locului, fără a întreprinde măsuri urgente de apelare la asistența medicală sau acordare a îngrijirilor medicale victimelor.

43

În așa mod, Munteanu Victor Sergiu, Munteanu Alexandru Victor, Munteanu Adrian Victor și Buimistru Dionisie Vitalie i-a cauzat lui Dobroveț Ion Valeriu, conform concluziilor din Raportul de Expertiză Judiciară medico-legală nr. 44 din 18.01.2017, vătămări corporale neînsemnate, ce nu generează dereglări de sănătate, exprimate prin: *excoreații a regiunii centrului parietal a capului, 1/3 de jos a gâtului, cötului mâinii drepte, echimoză a genunchiului stîng*, lui Maimescu Oleg Grigore i-a cauzat, conform concluziilor din Raportul de Expertiză Judiciară medico-legală nr. 42 din 18.01.2017, vătămări corporale neînsemnate, ce nu generează dereglări de sănătate, exprimate prin: *plagă a regiunii frontale pe dreapta cu echimoză în jurul ochiului*, iar lui Dobroveț Valeriu Pantelei – dureri fizice.”

Faptele pe care se presupune că le-a săvârșit inculpații, au fost încadrate juridic conform semnelor infracțiunii de Huliganism prevăzut de art. 287 alin. (3) Cod penal al Republicii Moldova, conform următoarelor indici calificativi: **acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică**, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de opunerea de rezistență violentă altor persoane care curmă **actele huliganice**, precum și **acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită**, acțiuni săvârșite de mai multe persoane, cu aplicarea armei și a altor obiecte folosite pentru vătămarea integrității corporale.

III. OBIECTUL SESIZĂRII

Sesizarea are ca obiect norma art. 287 alin. (1) din Codul penal al Republicii Moldova în ipoteza încriminării infracțiunii de huliganism conform următoarelor semne evidențiate cu bold:

□ acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Problematika esențială se referă la imprevizibilitatea și lipsa calității minime a normei art. 287 alin. (1) din Codul penal al Republicii Moldova în contextul specificării următoarelor sintagme:

1. acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică;
2.actele huliganice;
3. precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

1. Aspectele Constituționale, Convenționale și Jurisprudențiale în materie de calitatea legii:

Articolele 1 alin. (3) și 22 din Constituție garantează principiul legalității incriminării și pedepsei penale, iar articolul 23 din Constituție stabilește exigențele referitoare la calitatea legii.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut, în jurisprudența sa, că art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (nullum crimen, nulla poena sine lege) - pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni - instituie și cerința ca legea penală să nu fie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului, de exemplu, prin analogie. Așadar, legea penală trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în temeiul acestora. Astfel, printr-o bogată jurisprudență, Curtea de la Strasbourg a statuat că noțiunea de „drept” folosită la art. 7 corespunde celei de „lege” care apare în alte articole din Convenție și înglobează atât prevederile legale, cât și practica judiciară, presupunând cerințe calitative, îndeosebi cele ale accesibilității și previzibilității [Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza Cantoni împotriva Franței, paragraful 29, Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în Cauza Coëme și alții împotriva Belgiei, paragraful 145, Hotărârea din 7 februarie 2002, pronunțată în Cauza E.K. împotriva Turciei, paragraful 51, Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza Achour împotriva Franței, paragrafele 41 și 42, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României, paragrafele 33 și 34, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în Cauza Kafkaris împotriva Ciprului, paragraful 140, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza Sud Fondi - S.R.L. și alții împotriva Italiei, paragrafele 107 și 108, Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în Cauza Scoppola împotriva Italiei (nr. 2), paragrafele 93, 94 și 99, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza Del Rio Prada împotriva Spaniei, paragrafele 78, 79 și 91]

135
50

Curtea de la Strasbourg a reținut că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. Este, în special, cazul profesioniștilor, care sunt obligați să dea dovadă de o mare prudență în exercitarea profesiei lor, motiv pentru care se așteaptă din partea lor să acorde o atenție specială evaluării riscurilor pe care aceasta le prezintă (cauzele Cantoni, paragraful 35, Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României, paragraful 35, Sud Fondi - S.R.L. și alții împotriva Italiei, paragraful 109).

Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a statelor membre. Prin urmare, Curtea de la Strasbourg a reținut că art. 7 paragraful 1 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în cauzele S.W. împotriva Regatului Unit, paragraful 36, Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României, paragrafele 36 și 37, Kafkaris împotriva Ciprului, paragraful 141, Del Rio Prada împotriva Spaniei, paragrafele 92 și 93).

2. Pretinsă încălcare a art. 1 alin. (3), 23 alin. (2) și 26 alin. (1)-(2) din Constituție

Încriminarea de către legiuitor a infracțiunii de Huliganism în ipoteza acțiunii principale obligatorii redată cu utilizarea sintagmei „acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică” de rând cu acțiunea adiacentă, precum și în ipoteza acțiunilor de alternativă relateate cu utilizarea sintagmei „.....actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită” crează confuzii, imprevizibilitate în procesul de calificare a infracțiunii, oferind discreția arbitrară, subiectivă a autorităților competente (organul de urmărire penală, acuzatorul de stat, instanța de judecată), astfel încalcă art. 23 din Constituție (Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle) totodată încalcă art. 26 din Constituție (dreptul la apărare) și nu în ultimul rând dreptul la un proces echitabil (art. 6 din Convenție).

Or, aprecierea „încălării grosolane a ordinii publice” este o concepție prea generală în contextul în care noțiunea de „ordine publică” nici nu este definită de legiuitor în Codul penal, dar are mai mult o interpretare științifică, cea din urmă interpretare se referă la un spectru larg de relații și valori ocrotite de lege inclusiv și în relațiile de drept privat.

Aceiași situație de colizii în drept (în modalitatea de lipsa unei reglementări) se evidențiază la textul normei contestate „acțiunile, care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită”.

Este puțin probabil ca anumite acțiuni să fie în mod ideal calificate fie ca acțiuni care se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, or una și aceeași acțiunea poate cumulativ lua formele acțiunilor de cinism și obrăznicie, iar aprecierea „deosebită” iarăși nu se încadrează în limitele unei previzibilități a legii penale.

Urmează de reiterat, în esență, că dispozițiile art. 287 din Codul penal încalcă principiul legalității incriminării și pedepsei, întrucât „nu se poate stabili sub nicio formă care sunt activitățile care intră sub incidența normei de incriminare criticate.

Dispozițiile art. 287 din Codul penal sunt lipsite de previzibilitate și accesibilitate, deoarece „nu poate fi determinată cu exactitate sintagma „acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică.....actele huliganice precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită”, deci conduita care definește elementul material al infracțiunii și consecința presupusei activități infracționale”.

Deși, nu este posibil ca normele de incriminare să fie formulate cu o precizie absolută, astfel că o marjă de interpretare trebuie recunoscută judecătorului, însă această marjă trebuie să se încadreze în limite normale și să fie de natură să asigure securitatea juridică.

136
52

Dispozițiile de lege criticate au „un caracter ambiguu, de natură a genera în mod arbitrar calificarea unei fapte ca fiind o infracțiune de huliganism indiferent de natura și gradul de pericol calificând-o ca „acțiune intenționată care încalcă grosolan ordinea publică” de rând cu acțiunea adiacentă de „aplicarea violenței” sau aceeași faptă să fie calificată la fel ca infracțiune dar cu semnele alternative de „acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită”, sau faptele din urmă să fie calificată ca contravenție (de exemplu art. 69, 70, 77², 78, 78¹, 78², 352, 353, 354, 357, 361 alin. (3) Cod contravențional, adică: injuria, calomnia, ultragierea lucrătorului medical, Vătămarea integrității corporale, violență în familie, acte de persecuție, ultragierea militarului, ultragierea colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept, opunerea de rezistență, huliganismul nu prea grav, tulburarea liniștii și respectiv depășirea limitei de aplicare a armelor letale și neletale.

Or, cele din urmă contravenții cu siguranță pot constitui parte ilicită în cadrul infracțiunii de Huliganism, astfel rămâne o discreție exagerată a subiectului oficial de a califica faptele separat ca fiind contravenții sau de a le cumula apreciindu-le de exemplu: ca „acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită”.

Coexistența a mai multor texte legale în materie penală de genul „acțiune intenționată care încalcă grosolan ordinea publică”, „acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită” permite în mod discreționar autorităților în domeniu justiției de a jongla între încadrarea faptei ca infracțiune sau cercetarea acesteia sub aspect contravențional și/sau calificarea prin concurs real sau ideal.

Astfel, de abordare constituie o reminiscență a vechii politici penale care, dincolo de standardele exprimate azi în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, permitea autorităților de aplicare a legii un anume „șantaj” pentru „recunoașterea adevărului” de către cel suspectat.

La incriminarea faptei după semnele: „acțiune intenționată care încalcă grosolan ordinea publică” sau „acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, legiuitorul ar fi trebuit „să folosească elemente descriptive de natură să conducă la elucidarea conținutului constitutiv al acestei infracțiuni”. Or, dispozițiile de lege criticate „au un caracter ambiguu, existând posibilitatea ca aceeași conduită să primească valențe diferite, fie de natură penală, fie de natură contravențională, fie prin concurs real sau ideal, fără să existe un criteriu de determinare.

Faptul că „legiuitorul nu a indicat în mod expres ce semnifică sintagmele „încălcarea grosolană a ordinii publice”, „acte huliganice” și care „acțiuni se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită,” și în ce condiții se poate realiza infracțiunea (condiție imperativă prevăzută de norma de incriminare)” creează premisele unor interpretări subiective și abuzive.

Există astfel și riscul ca atunci când de fapt persoana a comis o infracțiune de huliganism dar organul competent aplică o calificare mai puțin severă, adică din sfera dreptului contravențional.

Or, se poate ivi și situația când o faptă în unele cazuri se califică de organul de urmărire penală ca infracțiune dar într-un final instanța apreciază că de fapt este o contravenție, atunci persoana vinovată scapă de pedeapsa contravențională care urma să fie aplicată în timp util, dar din cauza procedurilor penale care durează în timp, se aplică prescripția în loc de pedeapsă.

Având în vedere lipsa unei calități a normei contestate, sunt situații când alte infracțiuni care atentează la viața și sănătatea persoanei (de ex. omorul, omorul săvârșit în stare de afect, lipsire de viață din imprudență, vătămare medie/gravă a integrității corporale ș.a) sunt săvârșite în legătură cu încălcarea ordinii publice, dar nu sunt calificate prin concurs ideal, de exemplu cum ar fi în ordinea juridică a României.

Totodată sunt și situații când de exemplu s-a comis o infracțiune de vătămare neânsemnată/medie/gravă a integrității corporale dar nu în legătură cu încălcarea ordinii publice și împotriva acesteia, însă organele de urmărire penală, acuzatorii de stat instanțele de judecată aplică în mod neuniform legislația.

Aplicarea neuniformă a legislația este cauzată nemijlocit din cauza neclarității articolului 287 alin. (1) Cod penal cu referire la sintagmele criticate în sesizare.

Problematica calificării huliganismului în sfera ilicitului penal, apare deoarece cum și a fost menționat de autorul sesizării luând în considerare și opiniile doctinarilor autohtoni, constă anume în faptul, că legislatorul a omis să definească huliganismul ca „Fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, însoțită de violență sau amenințare cu violență”.

Totodată legislatorul urma să prevadă ce constituie ordinea publică în contextul infracțiunii de huliganism.

În contextul Pandemiei COVID 19 a apărut noțiunea de „ordine publică sanitară”, ceea ce constituie un argument suplimentar, că o abordare mai clară a noțiunii de „ordine publică” trebuie neapărat de definit de forul legislativ.

134

Or, este relevant, că și în România a fost supus controlului Constituționalității articolul care în principiu ar trebui să apere valori și relații sociale care urma să fie apărate și prin prohibiția „Huliganismului” în Republica Moldova.

Astfel, în România este încriminat art. 371 din Codul penal, având următorul cuprins: „Fapta persoanei care, în public, prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor, tulbură ordinea și liniștea publică se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.”

Curtea Constituțională a României examinând excepția de neconstituționalitate a articolului menționat, prin Decizia nr. 705 din 05 noiembrie 2019 a dat o apreciere foarte relevantă și o motivare prin prisma Jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului în ce privește faptei de tulburare a ordinii și liniștii publice, aprecierea respectivă ar fi în principiu similară cu opinia redutabililor specialiști în materie de drept penal care au venit cu o propunere concretă de reconsiderare a dispoziției alin.(1) art. 287 din Codul penal și, implicit, a noțiunii legislative a huliganismului, după cum urmează: „Fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, însoțită de violență sau amenințare cu violență”.

În continuare vor fie reiterate anumite aspecte logico-juridice cu privire la aplicarea art. 287 Cod penal în Republica Moldova, sursa principală fiind articolul științific al Lectorului Universitar, Gheorghe RENIȚĂ, intitulat „Huliganismul ce implică acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor: divergențe jurisprudențiale – Partea I”, publicarea fiind efectuată la 14 aprilie 2020 pe portalul web „juridicemoldova.md”.

https://juridicemoldova.md/7924/huliganismul-ce-implica-actiuni-care-incalca-grosolanordinea-publica-insotite-de-aplicarea-violentei-asupra-persoanelor-divergente-jurisprudentialepartea-i.html?fbclid=IwAR02V0JBjRH-Rgvy-AbfRZVYs8mIn9YuXTu88eW8yfPKzFSPIbug46re2Ys#_ftnref50

În lucrarea supra menționată evidențiem următoarele considerațiuni ale autorului:

„Cu titlul preliminar, reținem că, în prezența acestei modalități normative, „infrațiunea de huliganism adoptă forma unei infrațiuni complexe: acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică reprezintă acțiunea principală din cadrul acestei infrațiuni complexe; aplicarea violenței asupra persoanelor constituie acțiunea adiacentă din cadrul respectivei infrațiuni complexe”.

În ceea ce privește acțiunea principală, prin Hotărârea nr.6/2017 s-a adăugat la pct.2) din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism”, nr.4 din 19 iunie 2006, următoarea explicație: „(...) prin „acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică” se înțelege fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice,

care se concretizează în acostarea jignitoare a persoanelor, în alte acțiuni similare, ce încalcă normele etice, tulbură ordinea publică și liniștea persoanelor”.

Împărtășim o atare denotație și observăm că aceasta a fost însușită din literatura de specialitate.

Cu toate acestea, expresia utilizată de legiuitor – „acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică” – nu este lipsită de echivoc și obscurități. În particular, suscită reticență adjectivul „grosolan”. Acest lucru a fost semnalat încă în anul 2003 (când nici *nu s-a uscat bine cerneala* art.287 CP RM) în Expertiza Codului penal al Republicii Moldova, realizată în cadrul Programului de cooperare al Consiliului Europei pentru consolidarea statului de drept. Astfel, după V.Coussirat-Coustère (unul dintre experții solicitați de către Consiliul Europei să facă expertiza legii penale a țării noastre): „Reformularea se impune în cazul alin.(1) art.287 CP RM, care conține elemente prea vagi (sublinierea ne aparține – *n.a.*), pentru a fi temei pentru răspunderea penală a autorului. Huliganismul poate să nu „încalce grosolan ordinea publică” și astfel să reprezinte doar un comportament ostil față de societate, iar pentru un asemenea comportament ar fi exagerat ca cineva să fie supus pedepsei penale”. De atunci, sugestia în cauză a fost trecută cu vederea de forul legislativ. Însă, nu și de către oamenii de știință consacrați. Așadar, pentru a determina o reacție mai promptă a legiuitorului la recomandările de modificare a art. 287 CP RM, S.Brînza și V.Stati au venit cu o propunere concretă de reconsiderare a dispoziției alin.(1) art.287 CP RM și, implicit, a noțiunii legislative a huliganismului, după cum urmează: „Fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, însoțită de violență sau amenințare cu violență”.

Autorul sesizării remarcă, că analizând jurisprudența națională inclusiv cea oferită cu titlu de exemplu de autorul publicației supra menționate, se concuzionează că practica judiciară națională nu este uniformă sub aspectul aplicării articolului 287 Cod penal, ba chiar existând erori judiciare semnificative, ce se exprimă prin discreția subiectivă a subiecților implicați în procesul de calificare a faptelor.

Deși nu se neagă faptul, că Hotărârea nr. 6/2017) de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.4 din 19 iunie 2006 „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism” aduce anumite clarificări, dar totuși această hotărâre explicativă pe alocuri este desuetă, un exemplu relevant la fel este preluă din lucrarea științifică a lectorului universitar Gheorghe RENIȚĂ, după cum urmează.

„Prin Legea nr. 277/2008, printre altele, din dispoziția alin. (1) art. 287. Cod penal a fost exclusă expresia „lipsa vădită de respect față de societate”. De altfel, locuțiunea respectivă se găsește, în continuare, în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la practica judiciară, în cauzele penale despre huliganism”, nr. 4 din 19 iunie 2006. În așa fel, reiese că Plenul Curții Supreme de Justiție nu a ținut întocmai pasul cu modificările și completările operate în Codul penal atunci când a adoptat Hotărârea nr. 6/2017, așa cum pretinde că a făcut. Această stare de lucruri acreditează serioase rezerve cu privire la acuratețea juridică a recomandărilor oferite de către instanța supremă și la calitatea juridică a hotărârii în cauză, care se dorește a fi un „instrument de lucru util”, pentru cei abilitați cu aplicarea legii penale, îndeosebi pentru instanțele de judecată.”

Este relevant, că Jurisdicția Constituțională în Hotărârea nr. 21 din 22.07.2016, printre altele la punctele 112-113, a stipulat referindu-se la Hotărârile explicative ale Curții Supreme de Justiție, după cum urmează::

„Dimpotrivă, un sistem în care Curții Supreme de Justiție îi este acordată posibilitatea de a adresa instanțelor de rang inferior „recomandări/explicații” în probleme de aplicare a legislației nu este de natură să favorizeze apariția unei puteri judecătorești cu adevărat independente. Mai mult, aceasta implică riscul ca judecătorii să se comporte ca funcționarii publici, care primesc ordine de la superiorii lor. Adoptarea de către instanța supremă sau alte instanțe superioare a unor ghiduri de practică obligatorii pentru jurisdicțiile inferioare, situație întâlnită în câteva țări post-sovietice, ridică probleme în această privință.

Astfel, asemenea „recomandări/explicații” în mod individual nu pot sta la baza unei hotărâri judecătorești, care urmează a fi întemeiată exclusiv pe prevederile legale. Judecătorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită de a soluționa în mod imparțial cauzele, în conformitate cu legea și cu propria apreciere a faptelor.”

În concluzie sintagmele „acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică.....,actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită” din art. 287 alin. (1) Cod penal nu îndeplinește standardul calității legii penale, fiind contrar articolelor 1 alin. (3) coroborate cu articolul 23 alin. (2) și 26 alin. (1)-(2) din Constituție.

Or, autorului sesizării i se încalcă drepturile constituționale menționate, având în vedere că textul normei contestate constituie acuzația în materie penală adusă autorului sesizării.

3. ASPECTE DE ADMISIBILITATE

Conform art. 7 alin. (3¹)- (3³) Cod de procedură penală:

„La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.”

(3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

(3³) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin. (3¹), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond.”

În continuare urmează de reiterat întrunirea următoarelor condiții specificate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), nemijlocit dacă:

1. Obiectul intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție: Codul penal al Republicii Moldova face parte din categoria legilor;
2. Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia: Excepția este ridicată de inculpat;
3. Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei: Inculpatul este acuzat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, totodată excepția de neconstituționalitate se referă nemijlocit la norma respectivă;
4. Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

139
52

Nu există hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect excepția de neconstituționalitate a art. 287 Cod penal al Republicii Moldova, însă există următoarele decizii de inadmisibilitate:

□ Decizia nr. 44 din 22.05.2017 de inadmisibilitate a sesizării nr. 51g/2017 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 287 alineatul (1) din Codul penal (huliganismul) – **motivul esențial al inadmisibilității fiind nemotivarea sesizării;**

□ Decizia nr. 63 din 25.04.2019 de inadmisibilitate a sesizării nr. 80g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 287 alin. (3) din Codul penal (huliganismul) - excepția se axa pe fraza „a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății” în contextul art. 287 alin. (3) din Codul penal.

Astfel Curtea a motivat, că „ține de competența instanțelor de judecată să stabilească dacă un obiect vatămă integritatea corporală sau sănătatea în contextul huliganismului incriminat de articolul 287 alin. (3) din Codul penal. Important este efectul utilizării acestor obiecte.”

V. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI SESIZĂRII

1. Solicit admiterea excepției de neconstituționalitate a textului „**acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică.....,actele huliganice.....,precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită**” din articolul 287 alin. (1) Codul penal, ridicată de inculpatul Adrian MUNTEANU în cauza penală (dosarul nr. 21-1-2930-23082017/ nr. manual 1-166/2017) de acuzare a lui Adrian MUNTEANU, Victor MUNTEANU, Alexandru MUNTEANU și Dionisie BUIMISTRU de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal al Republicii Moldova;

2. Solicit declararea neconstituțională:

- textul „**acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică.....,actele**

3. Solicit obligarea Parlamentului Republicii Moldova să elaboreze o nouă redacție norme penale care încriminează infracțiunea care atentează la ordinea și liniștea publică astfel încât să corespundă standardului de calitate a legii;

Declar pe proprie onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice pentru ce și semnez!

Cu respect,

Adrian MUNTEANU

18.03.2027

DOSAR NR. 21-1-2930-23082017(1-162/17)

ÎN CHEIERE

judiciara

18.03.2021

or.Cimișlia

Judecătoria Cimișlia sediul Central

În componența:

Președintele ședinței, Judecător

- Ion Volcovschi

Grefier

- Feodora Mahnovid

Cu participarea:

Acuzatorului de stat, procuror în Procuratura Cimișlia – Alexandra Borodin, Bojinov Marcel.

Inculpatii – - Munteanu Victor, - Munteanu Alexandru, - Munteanu Adrian, - Buimistru Dionisie;

Apărătorii inculpaților - Ropot Veaceaslav, - Pavlov Natalia-Grigoraș Constantin;

Părțile- vătămate - Dobrovet Ion, Dobroveț Valeriu;

Avocatul părții vătămate - Dodica Ruslan

In lipsa:

părții vătămate Maimescu Oleg

examinând, în ședința publică, în limba de stat, cererea inculpatului Munteanu Adrian privind ridicarea excepției de neconstituționalitate prin prisma art.135 alin.(1), lit.(a),(g) Constituție RM în examinarea cauzei penale de învinuire a lui Munteanu Victor, Munteanu Alexandru, Munteanu Adrian și Buimistru Dionisie Vitalie în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.3 Cod Penal al Republicii Moldova, -

A C O N S T A T A T :

La 23 august 2017 conform încheierii Curții Supreme de Justiție cu nr.1cs-81/2017 prin care a fost strămutată competența într-u examinarea cauzei penale de învinuire a lui Munteanu Victor Sergiu, Munteanu Alexandru Sergiu, Munteanu Adrian Victor și Buimistru Dionisie Vitalie în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.3 Cod Penal al Republicii Moldova de la judecătoria Hâncești la Judecătoria Cimișlia.

Prin intermediul PIGD, cauza menționată, în mod aleatoriu a fost repartizată pentru examinare judecătorului Ion Volcovschi.

În cadrul ședinței judiciare inculpatul Munteanu Adrian a înaintat cerere prin care a solicitat instanței de judecată ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.287 alin.(3) Cod penal al RM, conform prevederilor art.7/3 Cod procedura penala prin prisma prevederilor art.135 alin.(1) lit.(a),(g) Constituția RM.

În ședința de judecată autorul sesizării a susținut cererea solicitind admiterea, ca fiind intrunite condițiile legale.

Participanții la proces, procuror în Procuratura Cimișlia Bojinov Marcel, inculpatii Munteanu Victor, Munteanu Alexandru, Buimistru Dionisie, precum și avocații acestora Ropot Veaceaslav, Pavlov Natalia, Grigoraș Constantin, avocatul părții vătămate Dodica Ruslan, n-au obiectat asupra cererii.

În ședința de judecată părțile vătămate Dobrovet Ion, Dobroveț Valeriu au obiectat asupra cererii menționând faptul, ca se tergiversează examinarea cauzei pe diferite motive fapt care instanța de judecată urmează să pună capăt abuzurilor.

În susținerea cererii, autorul sesizării a menționat, că la 16.01.2017, aproximativ la orele 20⁰⁰min., Munteanu Victor Sergiu, împreună cu fii săi, Munteanu Alexandru Victor Munteanu și Munteanu Adrian, precum și cu Buimistru Dionisie Vitalie, deplasându-se cu automobilul de model „Cherolet Aveo”, cu numerele de înmatriculare HN BC 538 pînă în preajma ogrăzii blocului locativ din or. Hâncești, str. Chișinăului, nr. 12, adică într-un loc public, după ce au coborât din automobil, manifestînd o lipsă evidentă de respect față de societate, încălcînd grosolan ordinea publică, printr-o deosebită obrăznicie, profitînd de un pretext neînsemnat pentru a se răfui cu victima, atentînd la ambianța liniștită de convețuire în societate, integritatea corporală și sănătatea persoanei, cu scopul de ași manifesta bravura și forța grosolană, într-un mod grobian l-au acostat pe Dobroveț Ion Valeriu, care se afla în curtea blocului sus-numit în care își are domiciliul și, fără nicio justificare, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii, picioarele și o rangă metalică și alte obiecte neidentificate, special adaptate cauzării de vătămări corporale, peste față și alte părți ale corpului. Ulterior, Munteanu Victor Sergiu, împreună cu fii săi, Munteanu Alexandru Victor Munteanu și Munteanu Adrian, precum și cu Buimistru Dionisie Vitalie, a aplicat lovituri cu pumnii și picioarele lui Dobroveț Valeriu Pantelei și Maimescu Oleg Grigore, care, fiind prezenți la fața locului, au intervenit în apărarea lui Dobroveț Ion Valeriu prin vociferarea unor cereri de încetare a acțiunilor violente. Necătînd la aceasta, Munteanu Victor Sergiu, împreună cu fii săi, Munteanu Alexandru Victor Munteanu și Munteanu Adrian, precum și cu Buimistru Dionisie Vitalie nu s-au conformat îndemnurilor de a înceta acțiunile violente, după care Munteanu Victor Sergiu l-a amenințat pe Dobroveț Ion Valeriu cu moartea, îndreptînd spre el revolverul cu nr. 019949 de model „ME 38 Compact”, de calibrul 9 mm., care reprezintă o armă de foc neletală, cu țeavă lisă, aflată în posesie legală, după care a efectuat o tragere în direcția gîtului lui Dobroveț Ion Valeriu, rănindu-l ușor. Din cauza faptului că Dobroveț Ion Valeriu sîngera puternic, Munteanu Victor Sergiu, împreună cu fii săi, Munteanu Alexandru Victor Munteanu și Munteanu Adrian, precum și cu Buimistru Dionisie Vitalie, s-au panicat și au fugit de la fața locului, fără a întreprinde măsuri urgente de apelare la asistența medicală sau acordare a îngrijirilor medicale victimelor.

Mentionează, că Munteanu Victor Sergiu, Munteanu Alexandru Victor, Munteanu Adrian Victor și Buimistru Dionisie Vitalie i-a cauzat lui Dobroveț Ion Valeriu, conform concluziilor din Raportul de Expertiză Judiciară medico-legală nr. 44 din 18.01.2017, vătămări corporale neînsemnate, ce nu generează dereglări de sănătate, exprimate prin: excorații a regiunii centrului parietal a capului, 1/3 de jos a gîtului, cotului mîinii drepte, echimoză a genunchiului sting, lui Maimescu Oleg Grigore i-a cauzat, conform concluziilor din Raportul de Expertiză Judiciară medico-legală nr. 42 din 18.01.2017, vătămări corporale neînsemnate, ce nu generează dereglări de sănătate, exprimate prin: plagă a regiunii frontale pe dreapta cu echimoză în jurul ochiului, iar lui Dobroveț Valeriu Pantelei - dureri fizice.”

Faptele pe care se presupune că le-a săvârșit inculpații, au fost încadrate juridic conform semnelor infracțiunii de Huliganism prevăzut de art. 287 alin. (3) Cod penal al Republicii Moldova, conform următoarelor indici calificativi: acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de opunerea de rezistență violentă altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, acțiuni săvârșite de mai multe persoane, cu aplicarea armei și a altor obiecte folosite pentru vătămarea integrității corporale.

65

Sesizarea are ca obiect norma art. 287 alin. (1) din Codul penal al Republicii Moldova în ipoteza încriminării infracțiunii de huliganism conform următoarelor semne evidențiate cu bold: acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Problematica esențială se referă la imprevizibilitatea și lipsa calității minime a normei art. 287 alin. (1) din Codul penal al Republicii Moldova în contextul specificării următoarelor sintagme:

1. acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică;
2. actele huliganice;
3. precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie.

Aspectele Constituționale, Convenționale și Jurisprudențiale în materie de calitatea legii: Articolele 1 alin. (3) și 22 din Constituție garantează principiul legalității incriminării și pedepsei penale, iar articolul 23 din Constituție stabilește exigențele referitoare la calitatea legii.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut, în jurisprudența sa, că art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (nullum crimen, nulla poena sine lege) - pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni - instituie și cerința ca legea penală să nu fie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului, de exemplu, prin analogie. Așadar, legea penală trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în temeiul acestora. Astfel, printr-o bogată jurisprudență, Curtea de la Strasbourg a statuat că noțiunea de „drept” folosită la art. 7 corespunde celei de „lege” care apare în alte articole din Convenție și înglobează atât prevederile legale, cât și practica judiciară, presupunând cerințe calitative, îndeosebi cele ale accesibilității și previzibilității [Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza Cantoni împotriva Franței, paragraful 29, Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în Cauza Coeme și alții împotriva Belgiei, paragraful 145, Hotărârea din 7 februarie 2002, pronunțată în Cauza E.K. împotriva Turciei, paragraful 51, Hotărârea din 29 martie pronunțată în Cauza Achour împotriva Franței, paragrafele 41 și 42, Hotărârea din 24 mai pronunțată în Cauza Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României, paragrafele 33 și 34, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în Cauza Kafkaris împotriva Ciprului, paragraful 140, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza Sud Fondi - S.R.L. și alții împotriva Italiei, paragrafele 107 și 108, Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în Cauza Scoppola împotriva Italiei (nr. 2), paragrafele 93, 94 și 99, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza Del Rio Prada împotriva Spaniei, paragrafele 78, 79 și 91]

Mentionează, ca Curtea de la Strasbourg a reținut că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul

previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. Este, în special, cazul profesioniștilor, care sunt obligați să dea dovadă de o mare prudență în exercitarea profesiei lor, motiv pentru care se așteaptă din partea lor să acorde o atenție specială evaluării riscurilor pe care aceasta le prezintă (cauzele Cantoni, paragraful 35, Dragotoni și Militaru-Pidhomi împotriva României, paragraful 35, Sud Fondi - S.R.L. și alții împotriva Italiei, paragraful 109).

Se mai indica, ca având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a statelor membre. Prin urmare, Curtea de la Strasbourg a reținut că art. 7 paragraful 1 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în cauzele S.W. împotriva Regatului Unit, paragraful 36, Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României, paragrafele 36 și 37, Kafkaris împotriva Ciprului, paragraful 141, Del Rio Prada împotriva Spaniei, paragrafele 92 și 93).

Pretinsa încălcare a art. 1 alin. (3), 23 alin. (2) și 26 alin. (1)-(2) din Constituție încriminarea de către legiuitor a infracțiunii de Huliganism în ipoteza acțiunii principale obligatorii redată cu utilizarea sintagmei „acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică” de rând cu acțiunea adiacentă, precum și în ipoteza acțiunilor de alternativă relatate cu utilizarea sintagmei „acte huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită” crează confuzii, imprevizibilitate în procesul de calificare a infracțiunii, oferind discreția arbitrară, subiectivă a autorităților competente (organul de urmărire penală, acuzatorul de stat, instanța de judecată), astfel încalcă art. 23 din Constituție (Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle) totodată încalcă art. 26 din Constituție (dreptul la apărare) și nu în ultimul rând dreptul la un proces echitabil (art. 6 din Convenție).

Or, aprecierea „încălării grosolane a ordinii publice” este o concepție prea generală în contextul în care noțiunea de „ordine publică” nici nu este definită de legiuitor în Codul penal, dar are mai mult o interpretare științifică, cea din urmă interpretare se referă la un spectru larg de relații și valori ocrotite de lege inclusiv și în relațiile de drept privat.

66

Aceiași situație de colizii în drept (în modalitatea de lipsa unei reglementări) se evidențiază la textul normei contestate „acțiunile, care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită”.

Este puțin probabil ca anumite acțiuni să fie în mod ideal calificate fie ca acțiuni care se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, or una și aceeași acțiunea poate cumulativ lua formele acțiunilor de cinism și obrăznicie, iar aprecierea „deosebit” iarăși nu se încadrează în limitele unei previzibilități a legii penale.

Urmează de reiterat, în esență, că dispozițiile art. 287 din Codul penal încalcă principiul legalității incriminării și pedepsei, întrucât „nu se poate stabili sub nicio formă care sunt activitățile “ care intră sub incidența normei de incriminare criticate.

Dispozițiile art. 287 din Codul penal sunt lipsite de previzibilitate și accesibilitate, deoarece „nu poate fi determinată cu exactitate sintagma „acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică „actele huliganice precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită”, deci conduita care definește elementul material al infracțiunii și consecința presupusei activități infracționale”.

Deși, nu este posibil ca normele de incriminare să fie formulate cu o precizie absolută, astfel că o marjă de interpretare trebuie recunoscută judecătorului, însă această marjă trebuie să se încadreze în limite normale și să fie de natură să asigure securitatea juridică.

Dispozițiile de lege criticate au „un caracter ambiguu, de natură a genera în mod arbitrar calificarea unei fapte ca fiind o infracțiune de huliganism indiferent de natura și gradul de pericol calificând-o ca „acțiune intenționată care încalcă grosolan ordinea publică” de rând cu acțiunea adiacentă de „aplicarea violenței” sau aceeași faptă să fie calificată la fel ca infracțiune dar cu semnele alternative de „acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită”, sau faptele din urmă să fie calificată ca contravenție (de exemplu art. 69, 70, 772, 78, 78, 782, 3 52, 3 53, 3 54, 3 57, 361 alin. (3) Cod contravențional, adică: injuria, calomnia, ultragierea lucrătorului medical, Vătămarea integrității corporale, violență în familie, acte de persecuție, ultragierea militarului, ultragierea colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept, opunerea de rezistență, huliganismul nu prea grav, tulburarea liniștii și respectiv depășirea limitei de aplicare a armelor letale și neletale.

Or, cele din urmă contravenții cu siguranță pot constitui parte ilicită în cadrul infracțiunii de Huliganism, astfel rămâne o discreție exagerată a subiectului oficial de a califica faptele separat ca fiind contravenții sau de a le cumula apreciindu-le de exemplu: ca „acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită”.

Coexistența a mai multor texte legale în materie penală de genul „acțiune intenționată care încalcă grosolan ordinea publică”, „acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită” permite în mod discreționar autorităților în domeniu justiției de a jongla între încadrarea faptei ca infracțiune sau cercetarea acesteia sub aspect contravențional și/sau calificarea prin concurs real sau ideal.

Astfel, de abordare constituie o reminiscență a vechii politici penale care, dincolo de standardele exprimate azi în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, permitea autorităților de aplicare a legii un anume „șantaj” pentru „recunoașterea adevărului” de către cel suspectat.

La incriminarea faptei după semnele: „acțiune intenționată care încalcă grosolan ordinea publică” sau „acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie

deosebită, legiuitorul ar fi trebuit „să folosească elemente descriptive de natură să conducă la elucidarea conținutului constitutiv al acestei infracțiuni”. Or, dispozițiile de lege criticate „au un caracter ambiguu, existând posibilitatea ca aceeași conduită să primească valențe diferite, fie de natură penală, fie de natură contravențională, fie prin concurs real sau ideal, fără să existe un criteriu de determinare.

Faptul că „legiuitorul nu a indicat în mod expres ce semnifică sintagmele „încălcarea grosolană a ordinii publice”, „acte huliganice” și care „acțiuni se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită,” și în ce condiții se poate realiza infracțiunea (condiție imperativă prevăzută de norma de incriminare)⁴¹ creează premisele unor interpretări subiective și abuzive.

Există astfel și riscul ca atunci când de fapt persoana a comis o infracțiune de huliganism dar organul competent aplică o calificare mai puțin severă, adică din sfera dreptului contravențional.

Or, se poate ivi și situația când o faptă în unele cazuri se califică de organul de urmărire penală ca infracțiune dar într-un final instanța apreciază că de fapt este o contravenție, atunci persoana vinovată scapă de pedeapsa contravențională care urma să fie aplicată în timp util, dar din cauza procedurilor penale care durează în timp, se aplică prescripția în loc de pedeapsă.

Având în vedere lipsa unei calități a normei contestate, sunt situații când alte infracțiuni care atentază la viața și sănătatea persoanei (de ex. omorul, omorul săvârșit în stare de afect, lipsire de viață din imprudență, vătămare medie/gravă a integrității corporale ș.a) sunt săvârșite în legătură cu încălcarea ordinii publice, dar nu sunt calificate prin concurs ideal, de exemplu cum ar fi în ordinea juridică a României.

Totodată sunt și situații când de exemplu s-a comis o infracțiune de vătămare neânsemnată/medie/gravă a integrității corporale dar nu în legătură cu încălcarea ordinii publice și împotriva acesteia, însă organele de urmărire penală, acuzatorii de stat instanțele de judecată aplică în mod neuniform legislația.

Aplicarea neuniformă a legislația este cauzată nemijlocit din cauza neclarității articolului 287 alin. (1) Cod penal cu referire la sintagmele criticate în sesizare.

Problematica calificării huliganismului în sfera ilicitului penal, apare deoarece cum și a fost menționat de autorul sesizării luând în considerare și opiniile doctrinarilor autohtoni, constă anume în faptul, că legislatorul a omis să definească huliganismul ca „Fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, însoțită de violență sau amenințare cu violență”.

Totodată legislatorul urma să prevadă ce constituie ordinea publică în contextul infracțiunii de huliganism.

În contextul Pandemiei COVID 19 a apărut noțiunea de „ordine publică sanitară”, ceea ce constituie un argument suplimentar, că o abordare mai clară a noțiunii de „ordine publică” trebuie neapărat de definit de forul legislativ.

Or, este relevant, că și în România a fost supus controlului Constituționalității articolul care în principiu ar trebui să apere valori și relații sociale care urma să fie apărate și prin prohibiția „Huliganismului” în Republica Moldova.

Astfel, în România este încriminat art. 371 din Codul penal, având următorul cuprins: „Fapta persoanei care, în public, prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor, tulbură ordinea și liniștea publică se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.”

b7

Curtea Constituțională a României examinând excepția de neconstituționalitate a articolului menționat, prin Decizia nr. 705 din 05 noiembrie 2019 a dat o apreciere foarte relevantă și o motivare prin prisma Jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului în ce privește faptei de tulburare a ordinii și liniștii publice, aprecierea respectivă ar fi în principiu similară cu opinia redevabililor specialiști în materie de drept penal care au venit cu o propunere concretă de reconsiderare a dispoziției alin.(1) art. 287 din Codul penal și, implicit, a noțiunii legislative a huliganismului, după cum urmează: „Fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, însoțită de violența sau amenințare cu violență”.

În continuare vor fi reiterate anumite aspecte logico-juridice cu privire la aplicarea art. 287 Cod penal în Republica Moldova, sursa principală fiind articolul științific al Lectorului Universitar, Gheorghe RENIȚĂ, intitulat „Huliganismul ce implică acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor: divergențe jurisprudențiale - Partea I”, publicarea fiind efectuată la 14 aprilie 2020 pe portalul web „juridicemoldova.md”.
<https://iuridicemoldova.md/7924/huliganismul-ce-implica-actiuni-care-incalca-grosolanordinea-publica-insotite-de-aplicarea-violentei-asupra-persoanelor-divergente-iurisprudentialepartea>
i.html?fbclid=IwAR02VOJBjH-RgwAbfRZVYs8mln9YuXTu88eW8vfPKzFSPiBug46re2Ys# ftnref50. În lucrarea supra menționată evidențiem următoarele considerații ale autorului: „Cu titlul preliminar, reținem că, în prezența acestei modalități normative, „infrațiunea de huliganism adoptă forma unei infrațiuni complexe: acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică reprezintă acțiunea principală din cadrul acestei infrațiuni complexe; aplicarea violenței asupra persoanelor constituie acțiunea adiacentă din cadrul respectivei infrațiuni complexe”.

În ceea ce privește acțiunea principală, prin Hotărârea nr.6/2017 s-a adăugat la pct.2) din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism”, nr.4 din 19 iunie 2006, următoarea explicație: „(...) prin „acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică” se înțelege fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, care se concretizează în acostarea jignitoare a persoanelor, în alte acțiuni similare, ce încalcă normele etice, tulbură ordinea publică și liniștea persoanelor”. Împărtășim o atare denotație și observăm că aceasta a fost însușită din literatura de specialitate.

Cu toate acestea, expresia utilizată de legiuitor - „acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică” - nu este lipsită de echivoc și obscurități, în particular, suscită reticență adjectivul „grosolan”. Acest lucru a fost semnalat încă în anul 2003 (când nici nu s-a uscat bine cerneala art.287 CP RM) în Expertiza Codului penal al Republicii Moldova, realizată în cadrul Programului de cooperare al Consiliului Europei pentru consolidarea statului de drept. Astfel, după V.Coussirat- Coustere (unul dintre experții solicitați de către Consiliul Europei să facă expertiza legii penale a țării noastre): „Reformularea se impune în cazul alin.(1) art.287 CP RM, care conține elemente prea vagi (sublinierea ne aparține - n.a.), pentru a fi temei pentru răspunderea penală a autorului. Huliganismul poate să nu „încalce grosolan ordinea publică” și astfel să reprezinte doar un comportament ostil față de societate, iar pentru un asemenea comportament ar fi exagerat ca cineva să fie supus pedepsei penale”. De atunci, sugestia în cauză a fost trecută cu vederea de forul legislativ. Însă, nu și de către oamenii de știință consacrați. Așadar, pentru a determina o reacție mai promptă a legiuitorului la recomandările de modificare a art. 287 CP RM, S.Brînza și V.Stati au venit cu o propunere concretă de reconsiderare a dispoziției alin.(1) art.287 CP RM și, implicit, a noțiunii legislative a huliganismului, după cum

urmează: „Fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, însoțită de violență sau amenințare cu violență”.

Autorul sesizării remarcă, că analizând jurisprudența națională inclusiv cea oferită cu titlu de exemplu de autorul publicației supra menționate, se concuzionează că practica judiciară națională nu este uniformă sub aspectul aplicării articolului 287 Cod penal, ba chiar existând erori judiciare semnificative, ce se exprimă prin discreția subiectivă a subiecților implicați în procesul de calificare a faptelor.

Deși nu se neagă faptul, că Hotărârea nr. 6/2017) de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.4 din 19 iunie 2006 „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism” aduce anumite clarificări, dar totuși această hotărâre explicativă pe alocuri este desuetă, un exemplu relevant la fel este preluă din lucrarea științifică a lectorului universitar Gheorghe RENIȚĂ, după cum urmează.

„Prin Legea nr. 277/2008, printre altele, din dispoziția alin. (1) art. 287 Cod penal a fost exclusă expresia „lipsa vădită de respect față de societate”. De altfel, locuțiunea respectivă se găsește, în continuare, în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la practica judiciară, în cauzele penale despre huliganism”, nr. 4 din 19 iunie 2006. În așa fel, reiese că Plenul Curții Supreme de Justiție nu a ținut întocmai pasul cu modificările și completările operate în Codul penal atunci când a adoptat Hotărârea nr. 6/2017, așa cum pretinde că a făcut. Această stare de lucruri acreditează serioase rezerve cu privire la acuratețea juridică a recomandărilor oferite de către instanța supremă și la calitatea juridică a hotărârii în cauză, care se dorește a fi un „instrument de lucru util”, pentru cei abilitați cu aplicarea legii penale, îndeosebi pentru instanțele de judecată.”

Este relevant, că Jurisdicția Constituțională în Hotărârea nr. 21 din 22.07.2016, printre altele la punctele 112-113, a stipulat referindu-se la Hotărârile explicative ale Curții Supreme de Justiție, după cum urmează:

„Deopotrivă, un sistem în care Curții Supreme de Justiție îi este acordată posibilitatea de a adresa instanțelor de rang inferior „recomandări/explicații” în probleme de aplicare a legislației nu este de natură să favorizeze apariția unei puteri judecătorești cu adevărat independente. Mai mult, aceasta implică riscul ca judecătorii să se comporte ca funcționarii publici, care primesc ordine de la superiorii lor. Adoptarea de către instanța supremă sau alte instanțe superioare a unor ghiduri de practică obligatorii pentru jurisdicțiile inferioare, situație întâlnită în câteva țări post-sovietice, ridică probleme în această privință.

Astfel, asemenea „recomandări/explicații” în mod individual nu pot sta la baza unei hotărâri judecătorești, care urmează a fi întemeiată exclusiv pe prevederile legale. Judecătorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită de a soluționa în mod imparțial cauzele, în conformitate cu legea și cu propria apreciere a faptelor.”

În concluzie sintagmele „acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică , actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită” din art. 287 alin. (1) Cod penal nu îndeplinește standardul calității legii penale, fiind contrar articolelor 1 alin. (3) coroborate cu articolul 23 alin. (2) și 26 alin. (1)-(2) din Constituție.

Or, autorului sesizării i se încalcă drepturile constituționale menționate, având în vedere că textul normei contestate constituie acuzația în materie penală adusă autorului sesizării.

Se menționează, ca conform art. 7 alin. (31)-(33) Cod de procedură penală: „La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;
- prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;
- nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.”

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin. (31), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond.”

În continuare urmează de reiterat întrunirea următoarelor condiții specificate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), nemijlocit dacă:

- o Obiectul intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- o Codul penal al Republicii Moldova face parte din categoria legilor;
- o Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia: Excepția este ridicată de inculpat;
- o Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- o Inculpatul este acuzat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, totodată excepția de neconstituționalitate se referă nemijlocit la norma respectivă;
- o Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate
- o Nu există hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect excepția de neconstituționalitate a art. 287 Cod penal al Republicii Moldova, însă există următoarele decizii de inadmisibilitate:

Decizia nr. 44 din 22.05.2017 de inadmisibilitate a sesizării nr. 51g/2017 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 287 alineatul (1) din Codul penal (huliganismul) - motivul esențial al inadmisibilității fiind nemotivarea sesizării:

Decizia nr. 63 din 25.04.2019 de inadmisibilitate a sesizării nr. 80g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 287 alin. (3) din Codul penal (huliganismul) excepția se axează pe fraza „a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății” în contextul art. 287 alin. (3) din Codul penal.

Astfel, Curtea a motivat, că „ține de competența instanțelor de judecată să stabilească dacă un obiect vatămă integritatea corporală sau sănătatea în contextul huliganismului incriminat de articolul 287 alin. (3) din Codul penal. Important este efectul utilizării acestor obiecte.”

Solicita admiterea excepției de neconstituționalitate a textului „acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, actele huliganice precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită” din articolul 287 alin. (1) Codul penal, ridicată de inculpat în cauza penală (dosarul nr. 21- 1-2930-23082017/ nr. manual 1-166/2017) de acuzare a lui Adrian MUNTEANU, Victor MUNTEANU, Alexandru MUNTEANU și Dionisie BUIMISTRU de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal al Republicii Moldova;

Solicita declararea neconstituțională a textul „acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, actele.

Solicita obligarea Parlamentului Republicii Moldova să elaboreze o nouă redacție normei penale care în criminează infracțiunea care atentează la ordinea și liniștea publică astfel încât să corespundă standardului de calitate a legii;

Totodată, autorul sesizării solicit instanței de judecată suspendarea examinării cauzei penale, pîna la examinarea cererii privind excepția de neconstituționalitate de către înaltă curte.

Aprecierea instanței

În temeiul art. 135 alin.(1), lit.(a,g) al Constituției RM, prevede că, Curtea Constituțională, exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin.(1), lit.(a, g) din Legea cu Nr. 317 din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituțională, se menționează că, Curtea Constituțională, exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, rezolvă excepțiile de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Instanța de judecată menționează că, potrivit prevederilor art. 7 Cod procedura penală, menționează, ca (1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod. (3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

69

In conformitate cu art. 24 Cod procedura penală, prevede, că (1) Urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sînt separate și se efectuează de diferite organe și persoane.(2) Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii. (3) Părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind învestite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură. (4) Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane. Instanța de judecată acordă ajutor oricărei părți, la solicitarea acesteia, în condițiile prezentului cod, pentru administrarea probelor necesare.

Instanța de judecată ascultînd opinia inculpatului, poziția participanților la proces, studiînd cererea înaintată în raport cu cadrul legal privind întrunirea condițiilor de procedura la ridicarea excepției de neconstituționalitate, consideră că, cererea urmează a fi satisfăcută potrivit următoarelor circumstanțe.

Instanța de judecată menționează că, excepția de neconstituționalitate reprezintă o procedura de inițiere de către instanțele ordinare de judecată, inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei lege sau unui alt act normativ, cu normele constituționale.

Pentru dispunerea admiterii sesizării, instanța de judecată nu se pronunța asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția, fiind limitată la verificarea – intrarea obiectului în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1), lit.(a)(g) al Constituției RM, dacă excepția a fost ridicată de către una dintre părți sau reprezentantul acesteia, prevederile acesteia urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei penale, nu există o hotărîrea anterioară emisă de către înalta Curte, avînd ca obiect obiectul sesizării contestate.

Astfel, se constată că, sesizarea adresată de către petent, întrunește condițiile stipulate de art.135 alin.(1), lit.(a)(g) al Constituției RM.

Totodată, instanța de judecată menționează că, cererea petentului privind suspendarea judecării cauzei penale de învinuirea lui Munteanu Victor, Munteanu Alexandru, Munteanu Adrian și Buimistru Dionisie Vitalie în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.3 Cod Penal al Republicii Moldova urmează a fi satisfăcută ca fiind întemeiată, din următoarele considerente.

Instanța de judecată va dispune suspendarea examinării cauzei penale de învinuirea lui Munteanu Victor, Munteanu Alexandru, Munteanu Adrian și Buimistru Dionisie Vitalie în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.3 Cod Penal al Republicii Moldova pîna la adoptarea hotărîrii asupra sesizării înaintate.

Totodată, potrivit pct.7 al Ghidului practic privind excepția de neconstituționalitate prevede necesitatea suspendării cauzei pîna la adoptarea hotărîrii de către înaltă Curte asupra sesizării.

Potrivit celor enunțate supra, în conformitate cu prevederile art. art.135 alin.(1), lit.(a) al Constituției RM, art. 4 alin.(1), lit. (a,g) din Legea cu Nr. 317 din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituțională, art.7, 341-342 Cod procedura penală, instanța de judecată,

DISPUNE:

Cererea inculpatului Munteanu Adrian privind ridicarea excepției de neconstituționalitate prin prisma art.135 alin.(1), lit.(a),(g) Constituție RM în examinarea cauzei penale de învinuire a lui Munteanu Victor, Munteanu Alexandru, Munteanu Adrian și Buimistru

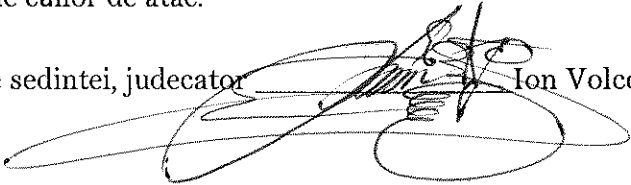
Dionisie Vitalie în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.3 Cod Penal al Republicii Moldova, se admite.

Se remite cauza penală de învinuirea lui Munteanu Victor, Munteanu Alexandru, Munteanu Adrian și Buimistru Dionisie Vitalie în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.3 Cod Penal al Republicii Moldova și sesizarea adresată de către petentul Munteanu Adrian către Curtea Constituțională RM privind ridicare excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.287 alin.(1) Cod penal al RM.

Se suspendă examinarea cauzei penale de învinuirea lui Munteanu Victor, Munteanu Alexandru, Munteanu Adrian și Buimistru Dionisie Vitalie în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.3 Cod Penal al Republicii Moldova, pînă la adoptarea hotărârii pe marginea sesizării.

Încheierea nu se supune căilor de atac.

Presedintele sedintei, judecator

 Ion Volcovschi